

แนวทางการสอนรายวิชา (Course Outline)

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ศูนย์รังสิต)

วิชา สพ.312 การจัดการรายกรณีในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์สุขภาพและการแพทย์

(Sec./Gr 4500/01)

ภาคเรียนที่ 1/2566

วัน/เวลา/ห้องบรรยาย วันอังคาร เวลา 13:30-16:30 SC2004

วันสอบไล่ 13 ธ.ค.2566 (เช้า) เวลา 09:00 - 12:00

อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา รองศาสตราจารย์ ดร. วิไลภรณ์ โคตรบึงแก

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ ห้อง 711

โทร. 081-932-0779

อีเมล kaewilai@tu.ac.th; kaewilai@hotmail.com

อาจารย์ ดร. ชัยพร อุโฆษจันทร์

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ ห้อง 703

โทร.081-951-6127 (add line จากเบอร์นี้)

อีเมล Ajarn_tan_bsw@hotmail.com (กรณีเร่งด่วนให้โทร)

คำอธิบายรายวิชา

ความหมาย แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง บทบาทของผู้จัดการรายกรณี กระบวนการจัดการรายกรณี การจัดทำแผนการพัฒนาหรือการฟื้นฟูสมรรถภาพรายบุคคล เครือข่ายและทรัพยากรทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการรายกรณีสำหรับกลุ่มเป้าหมายของงานสังคมสงเคราะห์ทางการแพทย์หรือสุขภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ป่วยเรื้อรัง และคนพิการ (มีการศึกษาดูงาน)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจของนักศึกษาต่อความหมาย หลักการ ขั้นตอนพื้นฐานของการจัดการรายกรณีในบริบทสุขภาพและการแพทย์
2. เพื่อให้นักศึกษาเข้าใจบทบาท ของนักสังคมสงเคราะห์ และวิชาชีพอื่น ๆ ในการจัดการรายกรณี

วิธีการเรียนการสอน

1. บรรยายหลักการและทฤษฎี และการอภิปราย
2. การแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กับนักสังคมสงเคราะห์ หรือ กิจกรรมเสริมความรู้และประสบการณ์อื่นๆ
3. ฝึกปฏิบัติทักษะที่สำคัญสำหรับผู้จัดการรายกรณี

แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา
(Curriculum Mapping)

● ความรับผิดชอบหลัก ○ ความรับผิดชอบรอง

1. คุณธรรม จริยธรรม					2. ความรู้			3. ทักษะทาง ปัญญา			4. ทักษะ ความ สัมพันธ์ฯ			5. ทักษะการ วิเคราะห์			6. ทักษะการปฏิบัติ ทางวิชาชีพ			
1	2	3	4	5	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	4
●		●	●	●		●			●		●		●					○	●	●

หมายเหตุ: รายละเอียดผลการเรียนรู้จากหลักสูตร (Curriculum Mapping) ดูรายละเอียดได้จากหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2563)

วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ (100 คะแนน)

1. งานเดี่ยวตามที่ได้รับมอบหมาย	20	คะแนน
2. การจัดทำแผนการจัดการรายกรณี (งานกลุ่ม) และการนำเสนอ	20	คะแนน
3. การจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากร/หน่วยงาน (งานกลุ่ม)	20	คะแนน
4. การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	10	คะแนน
4. สอบปลายภาค	30	คะแนน
รวม	100	คะแนน

การตัดเกรดแบบอิงกลุ่ม โดยพิจารณาการกระจายตัวแบบปกติ (Normal Distribution)

นโยบายการเรียนการสอนในชั้นเรียน

1. นักศึกษาไม่ใช้โทรศัพท์ระหว่างเรียนและเปลี่ยนเป็นระบบสั่น ในกรณีฉุกเฉินหรือมีความจำเป็นให้นักศึกษาออกไปใช้โทรศัพท์ภายนอกห้องเรียนได้แต่ไม่ควรเกิน 5 นาที
2. นักศึกษาเคารพและให้เกียรติอาจารย์ผู้สอนและเพื่อนร่วมชั้นโดยการแสดงออกถึงความตั้งใจและแสดงความคิดเห็นหรือรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นโดยยึดถือหลักของการเคารพและให้เกียรติผู้อื่น
3. การขาดเรียนเนื่องจากป่วยต้องมีใบรับรองแพทย์การลาจึงต้องได้รับการพิจารณาอนุมัติจากผู้สอนล่วงหน้า อย่างไรก็ตามผู้สอนอาจจะมอบหมายงานที่เกี่ยวข้องเพื่อชดเชยเวลาเรียนที่ขาดไป

4. ผู้สอนจะรับงานที่นักศึกษาส่งตามเวลาที่กำหนดเท่านั้น
5. ขอความร่วมมือนักศึกษาแต่งกาย “สุภาพ” เข้าห้องเรียนและห้องสอบ
6. หากนักศึกษามีข้อสงสัยในเนื้อหาของวิชาหรือต้องการความช่วยเหลืออื่นๆจากอาจารย์ผู้สอนโปรด
หมายเพื่อพูดคุยกับอาจารย์ผู้สอนตามเบอร์โทรศัพท์และอีเมลที่ให้ไว้

จรรยาบรรณในชั้นเรียนและทางวิชาการ

นักศึกษาผู้ซึ่งจะสำเร็จเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ ควรยึดถือหลักปฏิบัติดังต่อไปนี้อย่างเคร่งครัด

1. นักศึกษาไม่นำผลงานทางวิชาการของผู้อื่นมาใช้ประโยชน์โดยไม่อ้างอิงตามหลักวิชาการ
2. การลอกข้อสอบหรือทุจริตในการสอบถือเป็นความผิดร้ายแรงและอาจถูกพิจารณาให้ออกจากสถานภาพการเป็นนักศึกษา

การช่วยเหลือ/สนับสนุนนักศึกษาพิการหรือผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

หากนักศึกษามีความพิการหรือมีความต้องการการช่วยเหลือ/สนับสนุนพิเศษเพื่อให้การเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของวิชาที่ได้กำหนดไว้ โปรดแจ้งอาจารย์ผู้สอนในคาบแรกที่พบอาจารย์เพื่อจะได้ดำเนินการให้ความช่วยเหลือตามความเหมาะสมต่อไป

แผนการเรียนการสอน

วัน/เดือน/ปี	เนื้อหาการเรียน	วิธีการสอน	ผู้บรรยาย
ครั้งที่ 1 15 ส.ค. 2566	-แนะนำวิชาและวัตถุประสงค์ของการศึกษา และทำความเข้าใจกับกระบวนการเรียนการสอน -การสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้เรียนผู้สอน	- บรรยาย - อภิปรายแลกเปลี่ยน	รศ. ดร. วิไลภรณ์ อ. ดร. ชัยพร
ครั้งที่ 2 22 ส.ค. 2566	- สถานการณ์ระบบบริการด้านสุขภาพและความสำคัญของการจัดการรายกรณี - การดูแลต่อเนื่องและระยะยาว - การดูแลอย่างเป็นองค์รวมและบริการที่ครอบคลุม) Holistic care/ Wrap-around services	- บรรยาย - อภิปรายแลกเปลี่ยน - กิจกรรมในชั้นเรียน	รศ. ดร. วิไลภรณ์
ครั้งที่ 3 29 ส.ค. 2566	แนวคิด/ทฤษฎี/แนวทางที่เกี่ยวข้องกับการจัดการรายกรณีทางสังคมสงเคราะห์ -การช่วยเหลือในภาวะวิกฤติ และการประยุกต์ใช้มุมมองจากแนวคิดช่วยเหลือในภาวะวิกฤติในสถานการณ์สมมุติ - แนวคิดความยุติธรรมทางเศรษฐกิจและสังคม (Social and economic justice) - แนวคิดการเสริมพลังอำนาจ (Empowerment)	- บรรยาย - อภิปรายแลกเปลี่ยน - กิจกรรมในชั้นเรียน	อ. ดร.ชัยพร
ครั้งที่ 4 5 ก.ย. 2566	แนวคิด/ทฤษฎี/แนวทางที่เกี่ยวข้องกับการจัดการรายกรณีทางสังคมสงเคราะห์ (ต่อ) - แนวคิดการพิทักษ์สิทธิผู้ใช้บริการ (Advocacy) - แนวคิดการจัดการโดยฐานความเข้มแข็งของผู้ใช้บริการ (Strength-based case management)	- บรรยาย - อภิปรายแลกเปลี่ยน - กิจกรรมในชั้นเรียน	อ. ดร.ชัยพร

วัน/เดือน/ปี	เนื้อหาการเรียน	วิธีการสอน	ผู้บรรยาย
	- ความเป็นสหวิทยาการ และการมอง ความรู้แบบสมมาตร		
ครั้งที่ 5 12 ก.ย. 2566	- ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดการ รายการณ์ในบริบทสุขภาพ ที่มา ความสำคัญ พัฒนาการของ หลักการ วิธีการจัดการรายการณ์ ประโยชน์ของการจัดการรายการณ์ และตัวอย่างกระบวนการปฏิบัติงาน การทำงานร่วมกับสหวิชาชีพอื่นๆ - มาตรฐานการปฏิบัติงานของ ผู้จัดการรายการณ์	- บรรยาย	รศ. ดร. วิไลภรณ์
ครั้งที่ 6 19 ก.ย. 2566	การจัดการรายการณ์ในงานสังคม สงเคราะห์ทางการแพทย์ (ฝ่ายกาย)	- บรรยาย - การแลกเปลี่ยน ประสบการณ์การจัดการ รายการณ์ และเรียนรู้ผ่าน กรณีศึกษา - มอบหมายการบ้าน/ ใบงาน	วิทยากร อ. ดร. ชัยพร
ครั้งที่ 7 26 ก.ย. 2566	การจัดการรายการณ์ในงานสังคม สงเคราะห์ทางการแพทย์ (ฝ่ายจิต)	- บรรยาย - การแลกเปลี่ยน ประสบการณ์การจัดการ รายการณ์ และเรียนรู้ผ่าน กรณีศึกษา - มอบหมายการบ้าน/ ใบงาน	วิทยากร อ. ดร. ชัยพร
1-8 ตุลาคม 2566 สัปดาห์สอบกลางภาค			
ครั้งที่ 8 10 ต.ค. 2566	- การจัดทำแผนรายบุคคล (Individualized Plan) หลักการ วิธีการ และกระบวนการ จัดทำแผนรายบุคคลให้สอดคล้องกับ ปัญหาและความต้องการของ ผู้ใช้บริการ	- บรรยาย - อภิปรายแลกเปลี่ยน - กิจกรรมในชั้นเรียน	รศ. ดร. วิไลภรณ์
ครั้งที่ 9	ทักษะที่สำคัญในการจัดการรายการณ์	- บรรยาย	รศ. ดร. วิไลภรณ์

วัน/เดือน/ปี	เนื้อหาการเรียน	วิธีการสอน	ผู้บรรยาย
17 ต.ค. 2566		- อภิปรายแลกเปลี่ยน - กิจกรรมในชั้นเรียน	
ครั้งที่ 10 24 ต.ค. 2566	ฝึกทักษะการจัดการรายกรณีจากกรณีศึกษา	- ฝึกทักษะจากกรณีศึกษา - อภิปรายแลกเปลี่ยน	รศ. ดร. วิไลภรณ์
ครั้งที่ 11 31 ต.ค. 2566	ฝึกทักษะการจัดการรายกรณีจากกรณีศึกษา	- บรรยาย - กิจกรรมในชั้นเรียน - อภิปรายแลกเปลี่ยน	รศ. ดร. วิไลภรณ์
ครั้งที่ 12 7 พ.ย. 2566	เครือข่ายทางสังคมและทรัพยากรทางสังคม (Social network and social support) - แนวคิดสำคัญ และความเชื่อมโยงกับการจัดการรายกรณี	- อภิปรายแลกเปลี่ยน	อ.ชัยพร อุโฆษจันทร์
ครั้งที่ 13 14 พ.ย. 2566	- ค้นคว้านอกชั้นเรียน จัดทำฐานข้อมูลทรัพยากร/หน่วยงาน (Directory) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มเป้าหมายที่กำหนด	- ค้นคว้านอกชั้นเรียน	รศ. ดร. วิไลภรณ์ อ.ชัยพร อุโฆษจันทร์
ครั้งที่ 14 21 พ.ย. 2566	- นำเสนอแผนการจัดการรายกรณี - นำส่งฐานข้อมูล (Directory) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มเป้าหมายที่กำหนด	- นำเสนอรายกลุ่ม - อภิปรายแลกเปลี่ยน	รศ. ดร. วิไลภรณ์ อ.ชัยพร อุโฆษจันทร์
ครั้งที่ 15 28 พ.ย. 2566	สรุปบททวนผลการเรียนรู้ตลอดภาคการศึกษา	- บรรยาย	รศ. ดร. วิไลภรณ์ อ.ชัยพร อุโฆษจันทร์

หมายเหตุ: ตารางอาจมีการปรับเปลี่ยนเพื่อความเหมาะสม

หนังสืออ่านประกอบ

1.เอกสารและตำราหลัก

- สุรางค์รัตน์ วศินารมณ. (2554). การจัดการรายการณ์ในงานสังคมสงเคราะห์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ปราชญ์ บุญยวงศ์วิโรจน์ และคณะ. (2546). การนำระบบการจัดการรายการณ์มาประยุกต์ใช้ในการดูแลผู้ป่วยจิตเภทในชุมชน.
- วิไลภรณ์ โคตรบึงแก. (2562). การให้การปรึกษาสำหรับผู้ที่มีโรคเรื้อรังและสูญเสียจากเหตุการณ์ความรุนแรง. เอกสารประกอบการบรรยายโครงการอบรมพัฒนาศักยภาพและสมรรถนะผู้ปฏิบัติงานเยียวาฯ.
- กิตติพัฒน์ นนทปัทมะดุลย์. (ม.ป.ป.). นักสังคมสงเคราะห์กับการทำงานแทรกแซงภาวะวิกฤติ. เอกสารคำสอนวิชา สค. 222 หลักและวิธีการสังคมสงเคราะห์ 1.
- พิกุล นันทชัยพันธ์. (2557). การจัดการรายการณ์ในการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการประจำปี 2557 สมาคมบริบาลผู้ป่วยระยะสุดท้าย คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (ม.ป.ป.). การจัดการรายการณ์ โครงการบูรณาการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบางในครัวเรือน.

เอกสารและตำราอ่านประกอบ

ภาษาไทย

- กิตติพัฒน์ นนทปัทมะดุลย์. (ม.ป.ป.). นักสังคมสงเคราะห์กับการทำงานแทรกแซงภาวะวิกฤติ. เอกสารคำสอนวิชา สค. 222 หลักและวิธีการสังคมสงเคราะห์ 1.
- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (ม.ป.ป.). การจัดการรายการณ์ โครงการบูรณาการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบางในครัวเรือน.
- ปราชญ์ บุญยวงศ์วิโรจน์ และคณะ. (2546). การนำระบบการจัดการรายการณ์มาประยุกต์ใช้ในการดูแลผู้ป่วยจิตเภทในชุมชน.
- พิกุล นันทชัยพันธ์. (2557). การจัดการรายการณ์ในการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการประจำปี 2557 สมาคมบริบาลผู้ป่วยระยะสุดท้าย คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- วิไลภรณ์ โคตรบึงแก. (2562). การให้การปรึกษาสำหรับผู้ที่มีโรคเรื้อรังและสูญเสียจากเหตุการณ์ความรุนแรง. เอกสารประกอบการบรรยายโครงการอบรมพัฒนาศักยภาพและสมรรถนะผู้ปฏิบัติงานเยียวาฯ.
- วิไลภรณ์โคตรบึงแก. (2555). การจัดการรายการณ์:เครื่องมือในการประสานบริการอย่างมีประสิทธิภาพ. หนังสือรวมบทความศาสตร์และศิลป์การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ในมิติสุขภาพ. กรุงเทพฯ: เจปรินท์.

สุรางค์รัตน์ วตินารมณ. (2554). การจัดการรายกรณีในงานสังคมสงเคราะห์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ภาษาต่างประเทศ

Holosko, M. J., & Parris, J. A. (2018). *Social Work Case Management: Case Studies from the Frontlines*.
Oxford University Press.

Powell, S. K., & McLean, H. T. (2019). *Case Management: A Practical Guide for Education and Practice*.
SAGE Publications.

Congress, E. P., & Brown, S. (2015). *Case Management: Integrating Individual and Community Practice*.
Oxford University Press.

Grobman, L. M. (2013). *The Social Work Field Guide to Case Management*. White Hat Communications.